

Esther

Esther 1

1. Het geschiedde nu in de dagen van Ahasveros, Hij wordt in de Griekse historiën *naar sommiger gevoelen* genoemd *Xerxes*, de zoon van *Darius Hystaspes*, van wien gesproken wordt Ezra 4:6. (hij is die Ahasveros, Hij wordt in de Griekse historiën *naar sommiger gevoelen* genoemd *Xerxes*, de zoon van *Darius Hystaspes*, van wien gesproken wordt Ezra 4:6. dewelke regeerde van Indie af Hebreeuws, *van Hodu tot aan Chus*. tot aan Morenland toe, honderd zeven en twintig landschappen).
2. In die dagen, als de koning Ahasveros op den troon zijns koninkrijks zat, die op den burg Of, *in het paleis*. Anders, *in de hoofdstad Susan*. Het schijnt dat de stad en de burg, of het paleis, één naam gehad hebben. Zie onder, Esth. 3:15, en Esth. 4:1,16. Susan was;
3. In het derde jaar zijner regering maakte hij een maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten; de macht van Perzie en Medie, de grootste heren Zie Dan. 1:3. en de oversten der landschappen waren voor zijn aangezicht;
4. Als hij vertoonde den rijkdom Dat is, den rijkdom van zijn voortreffelijk koninkrijk. der heerlijkheid zijns rijks, en de kostelijkheid des sieraads zijner grootheid, vele dagen lang, honderd en tachtig dagen.
5. Toen nu die dagen vervuld waren, maakte de koning een maaltijd al den volke, dat gevonden werd Dit is meer dan of er stond, die te Susan woonden, want daar waren er velen op dezen maaltijd, die te Susan niet woonden. op den burg Susan, van den grootste tot den kleinste, zeven dagen lang, in het voorhof van den hof van het koninklijk paleis.
6. Er waren witte, groene en hemelsblauwe *behangselen*, gevat aan fijn linnen en purperen banden, in zilveren ringen, en *aan* marmeren pilaren; de bedsteden Of, *bedde-laden*; te weten, in welke men aan de tafel lag en at, naar het gebruik der Perzen en andere natiën; zie onder, Esth. 1:7, de aantekening Esth. 1:8. waren van goud en zilver, op een vloer van porfier *steen*, en van marmer, en albast, en kostelijke stenen. Hebreeuws, *sochereth*; dit is de naam van een kostelijken steen, ons onbekend. Anderen nemen het voor gespikkeld marmer van verscheidene kleuren.
7. En men gaf te drinken in vaten van goud, en het ene vat was anders Hebreeuws, *en de vaten waren van de vaten onderscheiden*, verscheiden, of veranderd. dan het andere vat; en er was veel koninklijke wijn, Hebreeuws, *wijn van het koninkrijk*. naar des konings Dat is, gelijk zulks een zo machtigen koning betaamde. vermogen. Hebreeuws, *hand*.
8. En het drinken geschiedde naar de wet, dat niemand dwong; Anders, *niemand dwinge*. De zin is, dat men een iegelijk zoveel wijn zou inschenken als hij begeerde, maar dat de een den anderen niet zou dwingen met de bekers uit te drinken, maar dat elk zou drinken en anderen drinken laten, zoveel als het een iegelijk geliefde. want alzo had de koning vastelijk bevolen Hebreeuws, *gefondeerd, gegrondvest*. aan alle groten zijns huizes, Hebreeuws, *aan allen meester, of overste zijns huizes*. dat zij doen zouden naar den wil van een iegelijk. Hebreeuws, *des mans en des mans*. De zin is dat men een iegelijk zou inschenken en laten drinken zoveel wijn als hij begeerde, en niet meer.

9. De koningin Vasthi maakte ook een maaltijd *Hebreeuws, een maaltijd der vrouwen;* te weten, voor die vrouwen, wier mannen bij den koning aten. Het was bij de Perzen niet gebruikelijk dat de vrouwen op gasterijen bij de mannen zaten en aten. voor de vrouwen in het koninklijk huis, *Hebreeuws, in het huis des koninkrijks.* hetwelk de koning Ahasveros had.

10. Op den zevenden dag, Dit was de laatste dag van dien treffelijken maaltijd. toen des konings hart vrolijk was *Hebreeuws, goed.* van den wijn, zeide hij *Dat is,* hij beval, of hij belastte. tot Mehuman, Biztha, Charbona, Bigtha en Abagtha, Zethar en Charchas, de zeven kamerlingen, *Of, hovelingen;* en zo in het volgende; zie Gen. 37:36. dienende voor het aangezicht van den koning Ahasveros,

11. Dat zij Vasthi, Om dit te bevelen, is de koning meer door dronkenschap bewogen geworden dan door verstandige redenen. de koningin, zouden brengen voor het aangezicht des konings, met de koninklijke kroon, *Hebreeuws, met de kroon des koninkrijks.* om den volken *Te weten,* die te Susan waren. en den vorsten haar schoonheid te tonen; want zij was schoon van aangezicht. *Hebreeuws, goed.*

12. Doch de koningin Vasthi weigerde te komen op het woord des konings, hetwelk door den dienst *Hebreeuws, door de hand;* dat is, door den dienst, gelijk Exod. 9:35; zie de aantekening aldaar. der kamerlingen *haar aangezegd was.* Toen werd de koning zeer verbolgen, en zijn grimmigheid ontstak in hem.

13. Toen zeide de koning tot de wijzen, *Dat is,* die in de historiën van de oude tijden en het beleid van zaken wel ervaren waren. Vergelijk 1 Kron. 12:32. die de tijden verstonden (want alzo moest des konings zaak Hij wil zeggen

dat de koningen in Perzië in grootwichtige zaken niets deden dan met raad en goedvinden der vorsten van het rijk. geschieden, *Dat is,* beraadslaagd worden. in de tegenwoordigheid van al degenen, die de wet en het recht wisten;

14. De naasten nu *Anders, te weten, tot de naasten bij hem Carsena,* enz. Versta, dat deze vorsten naast bij een koning zaten, of dat zij de grootgeachtsten bij den koning waren. bij hem waren Carsena, Sethar, Admatha, Tharsis, Meres, Marsena, Memuchan, zeven vorsten Ezra 7:14 worden zij genoemd *zeven raadsheren des konings.* der Perzen en der Meden, die het aangezicht des konings zagen, *Dat is,* die dagelijks bij en omtrent den koning waren; zie de aantekening 2 Kon. 25:19, en Ezra 7:14. Als de koning op iemand vertoornd was, die mocht zijn aangezicht niet zien, gelijk blijkt, onder, Esth. 7:8. die vooraan zaten *Of, boven aan.* in het koninkrijk),

15. Wat men naar de wet *Te weten,* naar de wetten der Perzen en der Meden. met de koningin Vasthi doen zou, omdat zij niet *Dat is,* daarom, dat zij geroepen zijnde niet kwam. gedaan had het woord van den koning *Dat is,* mijn woord en bevel; hij spreekt van zichzelf in den derden persoon. Ahasveros, door den dienst der kamerlingen?

16. Toen zeide Memuchan Het schijnt dat Memuchan nog aan tafel zijnde, met den koning dit oordeel geveld heeft. Want de Perzen, dronken zijnde, plachten dikwijls met elkander over grootwichtige zaken te beraadslagen. voor het aangezicht des konings en der vorsten: De koningin Vasthi heeft niet alleen tegen den koning misdaan, Memuchan wil zeggen dat Vasthi tegen den koning gezondigd had metterdaad, tegen de vorsten en het volk met kwaad exempel. maar *ook* tegen al de vorsten, en tegen al de volken, die in

al de landschappen van den koning Ahasveros zijn.

17. Want deze daad der koningin Of, *dit woord*; dat is het antwoord der koningin. Hij wil zeggen: het gerucht dezer daad, of van dit antwoord, zal voortlopen en alle vrouwen ter ore komen; zie Esth. 1:18. zal uitkomen tot alle vrouwen, zodat zij haar Memuchan wil zeggen: Het zal een oorzaak zijn, dat ook onze en andere vrouwen haar mannen verachten zullen. mannen verachten zullen in haar ogen, als men zeggen zal: De koning Ahasveros zeide, dat men de koningin Vasthi voor zijn aangezicht brengen zou; maar zij kwam niet.
18. Te dezen zelfden dage zullen de vorstinnen van Perzie en Medie ook *alzo* zeggen tot al de vorsten des konings, als zij deze daad der koningin Zie Esth. 1:17. zullen horen, en er zal verachtens en toorns genoeg wezen.
19. Indien het den koning goeddunkt, *Hebreeuws, indien het goed is bij den koning.* dat een koninklijk gebod van hem Dat is, op zijn naam. *Hebreeuws, van zijn tegenwoordigheid, of van voor zijn aangezicht.* uitga, Dat is, gepubliceerd, of openlijk verkondigd worde. hetwelk geschreven worde in de wetten der Perzen en Meden, en dat men het niet overtrede: *Anders, dat men het niet wederroepe*; alzo ook onder, Esth. 3:3. Of, *dat het onwederroepelijk zij.* dat Vasthi niet inga voor het aangezicht van den koning Ahasveros, en de koning geve haar koninkrijk Dat is, haar koninklijke waardigheid. aan haar naaste, Of, *aan haar gezellin*; dat is, aan een andere. die beter is dan zij.
20. Als het bevel des konings, hetwelk hij doen zal in zijn ganse koninkrijk, (want het is groot) Of, *hoewel het groot is.* gehoord zal worden, zo zullen alle vrouwen aan haar

mannen eer geven, Of, *ere doen*; dat is in ere houden. van de grootste tot de kleinste toe.

21. Dit woord nu Dat is, dezen raad, of voorslag. was goed in de ogen des konings en der vorsten; en de koning deed naar het woord van Memuchan.
22. En hij zond brieven Te weten, de koning. *Anders, daar werden brieven gezonden aan,* enz. aan al de landschappen des konings, aan een iegelijk *Hebreeuws, aan landschap en landschap*; dat is, aan alle hoge officieren van elk en ieder land. landschap naar zijn schrift, en aan elk volk *Hebreeuws, en aan volk tot volk.* naar zijn spraak, dat elk man overheer in zijn huis wezen zou, en spreken *Versta hierbij: en niet de spraak zijner vrouw.* Het is een teken van heerschappij, of meesterschap, dat men zijn eigen taal spreekt, en niet gedwongen wordt zijn taal te veranderen ten believe van een ander; zie Dan. 1:4. De Romeinen deden in de overheerde provinciën de Latijnse spraak invoeren, en het recht in dezelve uitspreken. *Anders, dit nu sprak men naar de spraak elk van zijn volk*; alzo dat het een iegelijk kon verstaan. naar de spraak zijns volks.

Esther 2

1. Na deze geschiedenissen, toen de grimmigheid Te weten, tegen de koningin Vasthi. van den koning Ahasveros gestild was, gedacht hij aan Vasthi, Hij sprak er van bij zijn hovelingen; veellicht dat het hem nu berouwde dat hij haar zo lichtvaardiglijk van zich verstoten had. en wat zij gedaan had, en wat over haar besloten was.
2. Toen zeiden de jongelingen des konings, Dat is de vorsten, die Vasthi verwezen hadden, Esth. 1:16, enz. Dezen, vrezende, dat de koning, medelijden met Vasthi gekregen hebbende, haar wederom aannemen zou, en dat zij zich dan aan hem zou zoeken te wreken, omdat zij den koning

geraden hadden haar te verstoten; zo komen zij dit voor, en slaan den koning een middel voor, om zijn lusten genoeg te doen, en Vasthi mettertijd geheellijk te vergeten. die hem dienden: Men zoeke voor den koning jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht. Hebreeuws, *goed van aanzien*.

3. En de koning bestelle toezieners in al de landschappen zijns koninkrijks, dat zij vergaderen Versta hierbij, *en brengen*. alle jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht, tot den burg Susan, tot het huis der vrouwen, Dat is, van de jonkvrouwen. Alzo straks wederom; en Gal. 4:4. wordt de heilige jonkvrouw Maria *ene vrouw* genoemd. onder de hand Dat is, zorg, of bezorging, bewaring, opzicht, gelijk Esth. 2:8. van Hegai, Versta Esth. 2:8 *Hegai*. des konings kamerling, bewaarder der vrouwen; en men geve haar haar versierselen. Versta hieronder alles wat tot den pronk en sieraad der jonkvrouwen behoort, zo klederen, als oorringen en juwelen, alsook reukwerk en welriekende zalven, olie, of riekballen; zie onder Esth. 2:12,13; zie ook van den pronk en sieraad der jonkvrouwen Jes. 3:18.
4. En de jonge dochter, die in des konings oog schoon wezen zal, Hebreeuws, *goed zal zijn*; alzo ook Esth. 2:9. worde koningin in stede van Vasthi. Deze zaak nu was goed in de ogen des konings, en hij deed alzo.
5. Er was een Joods man op den burg Susan, wiens naam was Mordechai, een zoon van Jair, den zoon van Simei, den zoon van Kis, een man van Jemini; Dat is, een Benjaminit. Zie Richt. 3:15.
6. Die weggevoerd was van Jeruzalem met de weggevoerden, Hebreeuws, *wegvoering*. die weggevoerd waren met Jechonia, Anders genoemd, *Jehojachin*, 2 Kon. 24:6, en *Conja*; door kleinachting; Jer. 22:24. den koning van

Juda, denwelken Te weten, Jechonia; of *welke*; te weten, weggevoerden. Nebukadnezar, Anders, *Nabuchodonosor*. de koning van Babel, had weggevoerd.

7. En hij was het, die opvoedde Hadassa (deze is Esther, Zij is *Esther* genoemd geworden, toen zij des konings Ahasveros' huisvrouw geworden is. *Herodotus* noemt *Xerxes'* hisvrouw *Amestris*, hetwelk sommigen op *Esther* willen passen. de dochter zijns ooms); Te weten, de dochter van zijns vaders broeder, genoemd *Abichail*, Esth. 2:15. Zodat Mordechai en Esther broeders kinderen waren. want zij had geen vader noch moeder; en zij was een jonge dochter, schoon van gedaante, en schoon van aangezicht; en als haar vader en haar moeder stierven, had Mordechai ze zich tot een dochter aangenomen.
8. Het geschiedde nu, toen het woord des konings en zijn wet ruchtbaar was, en toen vele jonge dochters *Josefus* schrijft dat er vierhonderd jonkvrouwen samengebracht zijn. samenvergaderd werden op den burg Susan, onder de hand van Hegai, werd Esther ook genomen in des konings huis, onder de hand van Hegai, den bewaarder der vrouwen.
9. En die jonge dochter was schoon in zijn ogen, en zij verkreeg gunst voor zijn aangezicht; daarom haastte hij met haar versierselen Zie boven, Esth. 2:3. en met haar delen Dat is, met al wat haar toekwam om naar behoren versierd te worden. haar te geven, en zeven aanzienlijke Of, *uitgeziene, uitgelezene, of bekwaam*, en waardig om gegeven te worden. jonge dochters haar te geven uit het huis Te weten, tot staatsjonkvrouwen. des konings; en hij verplaatste haar Hebreeuws, *hij veranderde haar tot het goede van het huis*; dat is, hij gaf haar een beter en bekwaamer plaats of kamer, dan hij haar eerst gegeven had. en haar jonge dochters

- naar het beste van het huis der vrouwen.
10. Esther had haar volk en haar maagschap niet te kennen gegeven; want Mordechai had haar geboden, Te weten, daarom, omdat de Joden te dien tijde in grote kleinachting waren. dat zij het niet zou te kennen geven.
11. Mordechai nu wandelde allen dag Hebreeuws, *in allen dag en dag.* voor het voorhof van het huis der vrouwen, Dat is, der jonge dochters, en alzo doorgaans in dit boek. om te vernemen naar den welstand Hebreeuws, *naar den vrede.* van Esther, en wat met haar geschieden zou. *Of, wat haar wedervaren zou, of wat men haar doen zou.*
12. Als nu de beurt *Of, de bestemde tijd, orde.* van elke jonge dochter Hebreeuws, *van jonge dochter en van jonge dochter.* naakte, om tot den koning Ahasveros te komen, nadat haar twaalf Hebreeuws, *van, of naar het einde te geschieden,* enz. maanden lang naar de wet der vrouwen geschied was; want alzo werden vervuld Dat is, zoveel tijd moesten zij hebben om zich te reinigen en te versieren. de dagen harer versieringen, zes maanden met mirre-olie, en zes maanden met specerijen, en met *andere* versierselen der vrouwen;
13. Daarmede kwam Te weten, aldus opgepronkt, versierd en geparfumeerd. dan de jonge dochter tot den koning; al wat zij zeide, Dat is, al wat zij begeerde; te weten, van versierselen, klederen, tooi, parfum, enz. werd haar gegeven, dat zij daarmede *Anders, dat het met haar ging.* ging uit het huis der vrouwen tot het huis des konings. Dat is, tot de slaapkamer des konings.
14. Des avonds ging zij daarin, en des morgens ging zij weder naar het tweede huis In dit tweede huis werden de bijwijven en de bijligsters, of die bij den

- koning geslapen hadden, bewaard. Maar in het eerste huis, waarvan Esth. 2:3 gesproken wordt, waren alleen jonge dochters. der vrouwen, onder de hand van Saasgaz, Dat is, zorg, opzicht. den kamerling des konings, bewaarder der bijwijven, zij kwam niet weder tot den koning, ten ware de koning lust tot haar had, en zij bij name geroepen werd.
15. Als de beurt van Esther, de dochter van Abichail, den oom van Mordechai, (die hij zich ter dochter genomen had Te weten, Mordechai; boven, Esth. 2:7.) naakte, dat zij tot den koning komen zou, begeerde zij niet met al, Doende alzo blijken dat zij zich overgaf en verliet op Gods voorzienigheid. dan wat Hegai, des konings kamerling, de bewaarder der vrouwen, zeide; Dat is, haar gaf, ordeneerde; dat is, zij was met het sieraad, dat Hegai haar gaf, wel tevreden, het was dan hoedanig het was. en Esther verkreeg genade Dat is hier, aangenaamheid, gelijk Spreuk. 1:9, en elders. in de ogen van allen, die haar zagen.
16. Alzo werd Esther genomen Dat is genomen *en gebracht.* In het Hebreeuws is maar één woord, betekende somtijds nemen, somtijds brengen, somtijds beide tegelijk, gelijk Esth. 2:16 en Matth. 4:5. Vergelijk Gen. 12:15 met de aantekening. tot den koning Ahasveros, tot zijn koninklijk huis, in de tiende maand, welke is de maand Tebeth, Deze maand had het maanlicht, dat ten dele in onzen *December* en ten dele in *Januari* valt; en dit was de vierde maand des jaars naar de rekening der Chaldeën, die het jaar in *September* beginnen; maar het was de tiende maand naar de rekening der Hebreën, die het kerkelijk jaar beginnen van *Maart.* Deze rekening der Hebreën wordt in dit boek gevolgd. in het zevende jaar zijns rijks.
17. En de koning beminde Esther boven alle vrouwen, Dat is jonkvrouwen,

of vrouwspersonen. en zij verkreeg genade en gunst voor zijn aangezicht, boven alle maagden; en hij zette de koninklijke kroon Hebreeuws, *de kroon des koninkrijks*. op haar hoofd, en hij maakte haar koningin in de plaats van Vasthi.

18. Toen maakte de koning Zie Esth. 1:3, enz. een groten maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten, den maaltijd van Esther; Het woord *maaltijd* betekent hier zoveel als bruiloft, of het koninklijke banket, Esther ter ere gegeven, toen de koning haar ter vrouw nam. en hij gaf den landschappen Hebreeuws, *hij maakte*; dat is, hij verminderde de lasten en schattingen zijner onderzaten. rust, en hij gaf geschenken Zo aan de koningin als aan de groten, ja misschien ook aan het volk. naar des konings vermogen. Hebreeuws, *naar de hand des konings*.

19. Toen ten anderen male Sommigen menen dat men ten tweeden male jonge dochters heeft vergaderd, niet om uit dezelve den koning een huisvrouw te kiezen, gelijk zij daartoe de eerste reis zijn vergaderd geweest; maar om uit dezelve voor den koning enige bijwijven te verkiezen. maagden vergaderd werden, zo zat Mordechai Dat is, hij liet zich doorgaans in het hof des konings vinden gelijk hij te doen gewoon was, en te doen schuldig was, alsmede zo *het schijnt* een hofdienaar zijnde en op des konings dienst passende. in de poort des konings.

20. Esther *nu* had haar maagschap en haar volk niet te kennen gegeven, gelijk als Mordechai haar geboden had; Vrezende, dat zij vanwege haar geslacht en afkomst in verachting zou komen. want Esther deed het bevel van Mordechai, gelijk als toen zij bij hem opgevoed werd. Of, toen zij *kwekeling bij hem was*.

21. In die dagen, als Mordechai in de poort des konings zat, werden Bigthan en Theres, Onder, Esth. 6:2,

Bighthana. twee kamerlingen des konings van de dorpelwachters, zeer toornig, Te weten, op den koning. en zij zochten de hand te slaan aan den koning Ahasveros.

22. En deze zaak werd Mordechai bekend gemaakt, en hij gaf ze de koningin Esther te kennen; en Esther zeide het den koning in Mordechai's naam.

23. Als men de zaak onderzocht, is het zo bevonden, en zij beiden werden aan een galg gehangen; Of, *aan een boom, of aan een hout*. en het werd in de kronieken Hebreeuws, *in het boek der woorden der dagen*; dat is, in de kronieken, te weten der Perzen. geschreven voor het aangezicht Dat is, inde tegenwoordigheid des konings; of in het boek der kronieken, hetwelk dagelijks voor den koning lag, opdat hij daarin lezen zou; in hetwelk opgetekend werden de gedenkwaardigste zaken, die dagelijks voorvielen. des konings.

Esther 3

1. Na deze geschiedenissen maakte de koning Dat is, hij verhief hem boven al de andere vorsten en groten zijns rijks. Ahasveros Haman groot, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, Enigen menen dat Haman is afkomstig geweest van Agag den koning der Amalekieten, van welken te lezen is 1 Sam. 15:8. Zie ook Exod. 17:14; Num. 24:7. en hij verhoogde hem, en hij zette zijn stoel boven al de vorsten, Dat is, boven de stoelen van al de vorsten; 2 Kon. 25:28. die bij hem waren.

2. En al de knechten des konings, Versta hier, al de hovelingen, of die van des konings lijfwacht waren. die in de poort des konings waren, neigden Hem een onbetamelijken, ongeoorloofden Perzischen eerbied bewijzende, waarin Mordechai gewetensbezwaar maakte hen na te volgen; te meer, naar sommiger gevoelen, omdat

hem bekend was dat deze Haman een Amalekiet was. en bogen zich neder voor Haman; want de koning had also van hem bevolen; Dat is, hem aangaande. maar Mordechai neigde zich niet, en boog zich niet neder.

3. Toen zeiden de knechten des konings, die in de poort des konings waren, tot Mordechai: Waarom overtreedt Zie boven, Esth. 3:2. gij des konings gebod?
4. Het geschiedde nu, toen zij *dit* van dag tot dag tot hem zeiden, en hij naar hen niet hoorde, Dat is, hun niet gehoorzaamde en zich niet liet bewegen door hun aanspraak en vermaning. zo gaven zij het Haman te kennen, opdat zij zagen, of de woorden van Mordechai Dat is, of hij standvastig zou blijven in zijn religie en of hij derhalve voortaan weigeren zou voor Haman zich te neigen. bestaan zouden; want hij had hun te kennen gegeven, Te weten, als zij hem vraagden, waarom hij des konings gebod niet gehoorzaamde, mist zich voor Haman buigende. dat hij een Jood was. Welken het niet geoorloofd was enen mens te aanbidden, want God heeft verboden de creaturen aan te bidden; Deut. 6:13, en Deut. 10:12,20, en Deut. 17:3; Matth. 4:10; Luk. 4:8.
5. Toen Haman zag, dat Mordechai zich niet neigde, noch zich voor hem nederboog, zo werd Haman vervuld met grimmigheid.
6. Doch hij verachtte Dat is, hij achtte het te gering en de moeite niet waard te zijn, dat hij Mordechai alleen zou doden. in zijn ogen, dat hij aan Mordechai alleen de hand zou slaan Te weten, om hem te doden. Also ook boven, Esth. 2:21. (want men had hem het volk van Mordechai Dat is, de landslieden; of van welk volk en natie Mordechai gesproken was. aangewezen); maar Haman zocht al de Joden, die in het ganse koninkrijk van Ahasveros waren, *namelijk* het volk van Mordechai Dat is, de

landslieden; of van welk volk en natie Mordechai gesproken was., te verdelgen.

7. In de eerste maand (deze is de maand Nisan Overeenkomende ten dele met onzen *Maart*, ten dele met onzen *April*.) in het twaalfde jaar van den koning Ahasveros, wierp men het Pur, *Pur*, of *phur* is een Perzisch woord, betekenende het lot, onder, Esth. 9:24. dat is, het lot, voor Hamans aangezicht, van dag tot dag, De zin dezer woorden is, dat men volgens het heidens Perzische bijgeloof, het lot wierp, om te weten op welken dag en maand, dat het bekwaamst zou wezen, de Joden alom op een en denzelfden dag te verdelgen. en van maand *tot maand*, tot de twaalfde maand toe; Dat is, in de twaalfde maand kwam eerst het lot uit, hetwelk den dag aanwees, op welken men de Joden zou ombrengen. deze is de maand Adar. Dit is een Syrisch of Chaldeeus woord, gelijk er geschreven staat 2 Macc. 15:37. En deze maand viel ten dele in onzen *Februari*, ten dele in *Maart*.
8. Want Haman had tot den koning Te weten, eer hij het lot wierp; want dit zou vergeefse moeite geweest zijn, ten ware dat hij eerst consent van den koning gehad had om de Joden uit te roeien. Ahasveros gezegd: Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws koninkrijks; en hun wetten zijn verscheiden van *de wetten* aller volken; ook doen zij des konings wetten niet; Dit zegt hij daarom, omdat Mordechai den koning niet gehoorzaamde in Haman te aanbidden. En hetgeen Mordechai tegen hem alleen misdaan had, dat legt Haman hier al den Joden ten last, en beschuldigt hen, alsof zij altegaar al de wetten des konings verachtten. daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten blijven. Te weten, in het koninkrijk, of in het leven, maar zij dienen uitgeroeid te wezen.
9. Indien het den koning goeddunkt, laat er geschreven worden, dat men hen Te weten, al de Joden, die in des konings

gebied te vinden zijn. verdoe; zo zal ik Dezen groten schat belooft hij den koning te leveren, opdat hij hem ter eer bewege toe te laten, dat hij de Joden zou mogen ombrengen. tien duizend talenten zilvers opwegen in de handen dergenen, Hij verstaat de thesauriers des konings, die last zouden hebben dit geld te ontvangen. die het werk doen, om in des konings schatten te brengen. Of, *schatkisten, of schatkamers.*

10. Toen trok de koning zijn ring Te weten, zijn zegelring, gelijk af te nemen is uit Esth. 8:8. Dit deed de koning tot een teken der macht, die hij Haman gaf. Zie de aantekening Gen. 41:42, en hier onder, Esth. 3:12. van zijn hand, en hij gaf hem aan Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, der Joden tegenpartijder.

11. En de koning zeide tot Haman: Dat zilver Te weten, die tien duizend talenten, die gij gepresenteerd hebt in mijn schatkamer te leveren. zij u geschonken, ook dat volk, Te weten, de Joden, die gij wilt laten ombrengen. om daarmee te doen, naar dat het goed is in uw ogen.

12. Toen werden de schrijvers des konings geroepen, in de eerste maand, Genoemd, *Nisan*, Esth. 3:7. op den dertienden dag derzelve, en er werd geschreven naar alles, Dit was, dat men op zulk een dag, als het Haman zou goeddunken, het gebod des konings, belangende het ombrengen aller Joden, zou in het werk stellen. wat Haman beval, aan de stadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk landschap Hebreeuws, *die over landschap en landschap, en volk en volk waren.* Alzo ook meermalen hierna. waren, en aan de vorsten van elk volk, elk landschap naar zijn schrift, en elk volk naar zijn spraak; er werd geschreven in den naam van den koning Ahasveros, en

het werd met des konings ring verzegeld.

13. De brieven nu werden gezonden door de hand der lopers tot al de landschappen des konings, dat men zou verdelgen, doden en verdoen al de Joden, van den jonge tot den oude toe, de kleine kinderen en de vrouwen, op een dag, op den dertienden der twaalfde maand (deze is de maand Adar), en dat men hun buit zou roven. Dat is, hun goederen, die hier genoemd worden *de buit der Joden*; hetwelk zo niet te verstaan is, alsof zij denzelven anderen hadden afgenomen of geroofd; maar omdat anderen *te weten, Haman en de zijnen* hun dien wilden afnemen en hen daarvan beroven.

14. De inhoud Of, *copie.* van het schrift was, dat er een wet zou gegeven worden Te weten, van de vorsten en landvoogden, elk in zijn gebied. in alle landschappen, Hebreeuws, *in alle landschap en landschap.* openbaar aan alle volken, dat zij tegen denzelfden dag Te weten, op den dertienden dag der twaalfde maand. zouden gereed zijn. Te weten, om de Joden te overvallen, te doden en te verdoen, en hun goederen te roven, Esth. 3:13.

15. De lopers gingen uit, voortgedrongen zijnde door het woord Dat is, door des konings plakkaat, dat van het ombrengen der Joden op den burg Susan eerst aangeslagen was. des konings, en de wet werd uitgegeven in den burg Susan. En de koning en Haman zaten en dronken, Hebreeuws, *zaten om te drinken, of drinkende.* doch de stad Susan Dat is, de inwoners der stad Susan; maar inzonderheid de Joden, die in dezelve woonden, wier goed en bloed daaraan gelegen was. Zie onder, Esth. 8:15. was verward. Of, *perplex,* gelijk men nu spreekt.

Esther 4

1. Als Mordechai wist Uit de aangeslagen plakkaten des konings; zie Esth. 4:8. al wat er geschied was, Te weten, belangende het ombrengen der Joden. zo verscheurde Mordechai zijn klederen, en hij trok een zak aan Dat is, een treurkleed, hetwelk hij met as bestrooide. Zie Joz. 7:6. met as; en hij ging uit door het midden der stad, Te weten, Susan. en hij riep *met* een groot en bitter geroep.
2. En hij kwam tot voor de poort Dat is, in de straat, die voor de poort van des konings paleis was; gelijk onder, Esth. 4:6. des konings; want niemand mocht in des konings poort inkomen, bekleed met een zak. Hebreeuws, in een kleed des zaks.
3. En in alle Hebreeuws, en in alle landschap en landschap. en een ieder landschap en plaats, waar het woord des konings Dat is, het plakkaat. en zijn wet aankwam, was een grote rouw onder de Joden, met vasten, en geweent, en misbaar; vele lagen in zakken en as. Hebreeuws, zak en as was velen onderleid, of onderspreid; dat is, velen die een zak aanhadden, lagen in de as, gelijk Jona 3:6.
4. Toen kwamen Esthers jonge dochters Versta hier, staatsjonkvrouwen. en haar kamerlingen, en zij gaven het haar te kennen; Te weten, hoe zich Mordechai aanstelde, Esth. 4:1,2. en het deed de koningin zeer wee; en zij zond klederen om Mordechai aan te doen, en zijn zak Te weten, opdat hij weder ten hove mocht komen en zij des te gevoegelijker met hem van alles spreken en zich beraden mocht. van hem af te doen; maar hij nam ze niet aan.
5. Toen riep Esther Hatach, *een* van de kamerlingen Hebreeuws, gesnedenen. Anders, ontmanden. des konings, welke hij Of, welken. voor haar gesteld had, Hebreeuws, voor haar aangezicht gesteld had; dat is, die op haar dienst passen zouden.
- en zij gaf hem bevel aan Mordechai, om te weten wat dit, Dat is, zij vraagde waarom hij dus bedroefd was en een zak aangetrokken had. en waarom dit ware. Dat is, zij vraagde waarom hij dus bedroefd was en een zak aangetrokken had.
6. Als Hatach uitging tot Mordechai, op de straat der stad, die voor de poort des konings was,
7. Zo gaf Mordechai hem te kennen al wat hem wedervaren was, Te weten, hetgeen Esth. 3: beschreven staat. en de verklaring van het zilver, Zie boven, Esth. 3:9. hetwelk Haman gezegd had te zullen wegen in de schatten des konings, voor de Joden, Of, tegen de Joden; dat is, opdat het hem zou geoorloofd wezen de Joden te verdelgen, gelijk hier volgt. om deszelve om te brengen.
8. En hij gaf hem het afschrift Of, afschrift, of copie. der geschrevene wet, die te Susan gegeven was, Dat is, gepubliceerd, aangeslagen, of aangeplakt was. om hen te verdelgen, dat hij het Esther liet zien, en haar te kennen gaf, en haar gebod, Te weten, in Modechia's haars opvoeders, naam, die te dien aanzien nog enige autoriteit over haar behouden had, ofschoon Esther nu koningin was. Zie boven, Esth. 2:20. dat zij tot den koning ging, om hem te smeken, en van hem te verzoeken Hebreeuws, van zijn aangezicht; dat is, dat hijzelf in eigen persoon zulks deed, zonder iemand anders daartoe te gebruiken. voor haar volk.
9. Hatach nu kwam, en gaf Esther de woorden van Mordechai te kennen.
10. Toen zeide Esther tot Hatach, en gaf hem bevel Dat is, zij gaf hem antwoord, dat zij hem belastte aan Mordechai te brengen. aan Mordechai:
11. Alle knechten des konings, Dit zijn de eigen woorden, die Hatach Mordechai zou zeggen van Esthers wege. en het volk, Alsof zij zeggen wilde: Alle man weet het wel, zelfs die ver van het hof en deze stad wonen. der landschappen des konings,

weten wel dat al wie tot den koning ingaat, Zie *Herodotum in Thalia*. in het binnenste voorhof, Deze plaats was voor dat deel van het koninklijk paleis, waar zich de koning onthield. Zie onder, Esth. 5:1. die niet geroepen is, hij zij man of vrouw, zijn enig Dat is, des konings onwederroepelijke wet. Of aldus: *Enerlei wet zij van dien*; te weten, man of vrouw, die zulks doet. Vergelijk Dan. 2:9. vonnis zij, Zie onder, Esth. 5:2. dat men *hem* dode, tenzij dat de koning den gouden scepter hem toereike, Hebreeuws, *uitstrekke*. opdat hij levend blijve; Hebreeuws, *leve*. ik nu ben deze dertig dagen niet geroepen om tot den koning in te komen.

12. En zij gaven de woorden Dat is, men gaf. van Esther aan Mordechai te kennen.

13. Zo zeide Mordechai, *Mordochai*, alzo staat hier, maar doorgaans *Mordechai*. dat men Esther wederom zeggen zou: Beeld u niet in, in uw ziel, Dat is, bij uzelf. dat gij zult ontkomen in het huis des konings, Dat is, omdat gij in het huis des konings zijt. meer dan al de *andere* Joden.

14. Want indien gij enigszins Hebreeuws, *zwijgende zult zwijgen*. zwijgen zult te dezer tijd, Te weten, nu de Joden in zulk een bedroefden staat zijn. zo zal den Joden verkwikking Hebreeuws, *ademing, ademtocht*. Vergelijk Exod. 8:15; 1 Sam. 16:23. en verlossing uit een andere plaats ontstaan; maar gij Hij wil zeggen, indien gij in dezen uitersten nood geen medelijden bewijzen, noch hulp doen zult aan uw landslieden en bloedvrienden, zo zal de Heere deze uw kleinhartigheid waarlijk straffen. en uws vaders huis zult omkomen; en wie weet, of gij *niet* om zulken tijd Hij wil zeggen: vermoedelijk zoudt gij tot dezen koninklijke waardigheid niet gekomen zijn, ten ware dat God u had willen gebruiken om zijn volk te dezer tijde te

verlossen. als deze is, tot dit koninkrijk geraakt zijt.

15. Toen zeide Esther, dat men Mordechai weder aanzeggen zou:

16. Ga, vergader al de Joden, die te Susan gevonden worden, en vast voor mij, Zij wil zeggen: In uw vasten en bidden zult gij mijner bij God gedenken, dat Hij zijn zegen wil geven tot de voorbede, die ik den koning doen zal. en eet of drinkt niet, in drie dagen, Dit vasten heeft maar geduurd twee nachten, een vollen dag en twee delen van dagen. Want ten derden dage is Esther tot den koning gegaan, Esth. 5:1. Zie dergelijke manier van spreken Matth. 12:40, van het verblijf van *Jona* in den buik van den walvis, en van *Christus* in het graf. nacht noch dag; ik en mijn jonge dochters zullen ook alzo vasten, en alzo zal ik tot den koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Van welke boven, Esth. 4:11, gesproken wordt. Wanneer ik dan omkome, Het is zoveel alsof Esther zeide: Ik ben gewillig mijn leven in gevaar des doods voor mijn volk te stellen, en te verwachten wat God geven zal. Dusdanige manier van spreken gebruikt ook Jakob, Gen. 43:14; zie de aantekening aldaar. zo kom ik om.

17. Toen ging Mordechai henen, en hij deed naar alles, wat Esther aan hem geboden had.

Esther 5

1. Het geschiedde nu aan den derden dag, Te weten, aan den derden dag van het vasten, Esth. 4:16. dat Esther een koninklijk kleed aantrok, Hebreeuws, *zich kleepte met het koninkrijk*; dat is, met het kleed des koninkrijks; gelijk het vol staat onder, Esth. 6:8. Zie aldaar met de aantekening. en stond in het binnenste voorhof van des konings huis, tegenover het huis des konings; Dat is, dat deel van het huis, waar zich de koning ophield. de koning nu zat op zijn koninklijken troon, in het koninklijke

- huis, tegenover de deur van het huis.
2. En het geschiedde, toen de koning de koningin Esther zag, staande in het voorhof, Versta hier, de binnenzaal van het paleis, waar de koning zijn kamers had. verkreeg zij genade in zijn ogen, zodat de koning den gouden scepter, die in zijn hand was, Esther toereikte; Dit was een teken, dat hij haar verlof gaf tot hem te naderen en dat hij gewillig en bereid was te horen wat zij van hem begeren zou. en Esther naderde, en roerde Tot een teken van gehoorzaamheid en eerbied. de spits des scepters aan. Hebreeuws, *het hoofd*.
 3. Toen zeide de koning tot haar: Wat is u, koningin Esther! of wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, ook tot de helft des koninkrijks. Alzo ook Esth. 5:6. De reden zou aldus voller zijn: Al ware het dat gij het halve koninkrijk begeerdet, het zou u gegeven worden. Zie dergelijke belofte van *Herodes*, Mark. 6:23.
 4. Esther nu zeide: Indien het den koning goeddunkt, zo kome de koning met Haman heden tot den maaltijd, dien ik hem bereid heb. Of, voor hem; te weten, voor den koning.
 5. Toen zeide de koning: Doet Haman spoeden, dat hij het bevel Hebreeuws, *het woord*. van Esther doe. Als nu de koning met Haman tot den maaltijd, dien Esther bereid had, gekomen was,
 6. Zo zeide de koning tot Esther op den maaltijd Dat is, toen men den wijn opgebracht had, of vrolijk bij den wijn begon te worden. Men pleegt, zo sommigen schrijven, bij de Perzen alsdan eerst den wijn op de tafel te brengen, als men het banket en de vruchten opracht; want anders dronken zij water; des konings drank was gekookt water uit de rivier *Choaspe*. des wijns: Wat is uw bede? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
 7. Toen antwoordde Esther, en zeide: Mijn bede en verzoek is:
 8. Indien ik genade gevonden heb in de ogen des konings, en indien het den koning goeddunkt, mij te geven mijn bede, en mijn verzoek te doen, zo kome de koning met Haman tot den maaltijd, dien ik hem bereiden zal; zo zal ik morgen Dat is, ik zal morgen mijn bede den koning voordragen, en hem aandienen wat het is dat ik van hem begeer. doen naar het bevel Hebreeuws, *naar het woord des konings*. des konings.
 9. Toen ging Haman ten zelfden dage uit, vrolijk Te weten, omdat hij de eer had, dat hij alleen tot het banket der koningin genodigd was. en goedsmoeds; Hebreeuws, *goed van het hart*, of *goed van harte*. maar toen Haman Mordechai zag in de poort des konings, Dat is, van het huis des konings. en dat hij niet opstond, noch zich voor hem bewoog, Zie boven, Esth. 3:2. zo werd Haman vervuld met grimmigheid op Mordechai.
 10. Doch Haman bedwong zich, Dat is, hij bedwong zijn toorn, alzo dat hij zichzelf niet dadelijk noch op staanden voet aan Mordechai gewroken heeft. en hij kwam tot zijn huis; en hij zond henen, en liet zijn vrienden komen, en Zeres, zijn huisvrouw.
 11. En Haman vertelde hun de heerlijkheid zijns rijkdoms, en de veelheid Hij had tien zonen, Esth. 9:10. Van zijn dochters wordt nergens melding gemaakt. Anders, *grootheid*. zijner zonen, en alles, waarin de koning hem groot gemaakt had, en waarin hij Zie boven, Esth. 3:1. hem verheven had boven de vorsten en knechten des konings.
 12. Verder zeide Haman: Ook heeft de koningin Esther niemand met den koning doen komen tot den maaltijd,

dien zij bereid heeft, dan mij; en ik ben ook *Hebreeuws, ik ben ook morgen haar geroepene, of genodigde.* tegen morgen van haar *Of, tot haar.* met den koning genodigd.

13. Doch dit alles baat mij niet, *Dat is, het kan mij niet terdeeg vrolijk maken.* zo langen tijd als ik den Jood Mordechai zie zitten in de poort des konings.

14. Toen zeide zijn huisvrouw Zeres tot hem, mitsgaders al zijn vrienden: Men make een galg, *Hebreeuws, een hout;* en zo in het volgende. vijftig ellen hoog, en zeg morgen aan den koning, dat men Mordechai daaraan hange; ga dan vrolijk met den koning tot dien maaltijd. Deze raad nu *Hebreeuws, dit woord;* dat is, deze voorslag. dacht Haman goed, en hij deed de galg maken. *Hebreeuws, hij maakte het hout;* dat is, hij liet het bereiden tot een galg.

Esther 6

1. In denzelfden nacht was de slaap *Hebreeuws, de slaap des konings was weggevlucht;* dat is, de koning kon niet slapen. Dit is alzo door de beschikking Gods geschied. van den koning geweken, en hij zeide, dat men het boek der gedachtenissen, *Dat is, in hetwelk de gedenkwaardige zaken der koningen in Perzië en Medië geschreven en bij memorie gesteld waren.* Anders, *het memorieboek.* de kronieken, *Hebreeuws, de woorden der dagen.* brengen zou; en zij werden in de tegenwoordigheid *Hebreeuws, voor des konings aangezicht.* des konings gelezen. Deze koning wilde zijn tijd niet nutteloos doorbrengen, maar dewijl hij niet slapen kon, zo liet hij zich wat nuttigs voorlezen.

2. En men vond geschreven, dat Mordechai *Zie boven, Esth. 2:21.* had te kennen gegeven van Bigthana en Theres, *Genoemd Bigthan, boven, Esth. 2:21.* twee kamerlingen des konings,

uit de dorpelwachters, die de hand zochten te leggen aan den koning Ahasveros.

3. Toen zeide de koning: Wat eer en verhoging *Hebreeuws, grootheid.* is Mordechai hierover gedaan? Te weten, vanwege het ontdekken der moordenaars. En de jongelingen des konings, zijn dienaars, zeiden: Aan hem *Dat is, hij heeft in het geheel geen loon noch verering ontvangen voor het ontdekken en aanbrengen van dit moorddadig voornemen tegen den koning.* is niets gedaan. *Hebreeuws, geen woord, of zaak.*

4. Toen zeide de koning: Wie is in het voorhof? *Versta hier, het buitenvoorhof, waar des konings dienaars waren, op zijn dienst passende. (Haman nu was gekomen in het buitenvoorhof van het huis des konings, om den koning te zeggen, Dat is, om met den koning te spreken, dat men, enz. dat men Mordechai zou hangen aan de galg, die hij hem had doen bereiden.)*

5. En des konings jongelingen zeiden tot hem: Zie, Haman staat in het voorhof. Toen zeide de koning: Dat hij inkome.

6. Als Haman ingekomen was, zo zeide de koning tot hem: Wat zal men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft? Toen zeide Haman in zijn hart: *Dat is, bij zichzelf.* Tot wien heeft de koning een welbehagen, om *hem* eer te doen, meer dan tot mij? Dit besloot hij uit de veelheid der weldaden, die hij alrede van den koning genoten had.

7. Daarom zeide Haman tot den koning: Den man, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft,

8. Zal men het koninklijke kled brengen, *Hebreeuws, het kled des koninkrijks.* dat de koning pleegt aan te trekken, en het paard, waarop de koning pleegt te rijden; en dat de

koninklijke kroon *Hebreeuws, kroon des koninkrijks.* op zijn hoofd gezet worde.

9. En men zal dat kleed en dat paard geven in de hand van een uit de vorsten des konings, van de grootste heren, en men zal het dien man aantrekken, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft; en men zal hem op dat paard *Dit is eertijds geweest de grootste eer, die de koningen hun liefsten en meest geëerden vrienden deden; zie dergelijke Gen. 41:43, en 1 Kon. 1:33.* doen rijden door de straten der stad, en men zal voor hem roepen: Alzo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!
10. Toen zeide de koning tot Haman: Haast u, neem dat kleed, en dat paard, gelijk als gij gesproken hebt, en doe alzo aan Mordechai, den Jood, dien aan de poort des konings zit; en laat niet een woord vallen van alles, wat gij gesproken hebt.
11. En Haman nam dat kleed en dat paard, en trok het kleed Mordechai aan, en deed hem rijden door de straten der stad, en hij riep voor hem: Alzo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!
12. Daarna keerde Mordechai wederom tot de poort des konings; maar Haman werd voortgedreven *Of, dreef zichzelf voort; te weten, door hartzeer en verdriet. Vergelijk 2 Kron. 26:20.* naar zijn huis, treurig en met bedekten hoofde. *Hebreeuws, bedekt van hoofd; een teken van droefenis; zie 2 Sam. 15:30; Jer. 14:4.*
13. En Haman vertelde aan zijn huisvrouw Zeres en al zijn vrienden al wat hem wedervaren was. Toen zeiden hem zijn wijzen, *Dat is, zijn raadsheren, wier raad hij gewoon was te gebruiken in grootgewichtige zaken. Doch anderen verstaan hier de tovenaars en*

voorzeggers, met welken zich Haman in deze zaak beried. en Zeres, zijn huisvrouw: Indien Mordechai, *Anders, dewijl.* voor wiens aangezicht gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zo zult gij tegen hem niet vermogen; maar gij zult gewisselijk *Hebreeuws, gij zult vallende vallen voor zijn aangezicht.* voor zijn aangezicht vallen.

14. Toen zij nog met hem spraken, zo kwamen des konings kamerlingen nabij, en zij haastten Haman tot den maaltijd te brengen, dien Esther bereid had.

Esther 7

1. Toen de koning met Haman gekomen was, om te drinken *Dat is, om maaltijden te houden en vrolijk te zijn; gelijk Gen. 43:34.* met de koningin Esther;
2. Zo zeide de koning tot Esther, ook op den tweeden dag, op den maaltijd *Zie boven, Esth. 5:6, alzo ook onder, Esth. 7:7.* des wijns: Wat is uw bede, koningin Esther? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
3. Toen antwoordde de koningin Esther, en zeide: Indien ik, o koning, genade in uw ogen gevonden heb, en indien het den koning goeddunkt, men geve mij mijn leven, *Hebreeuws, mijn ziel.* om mijner bede wil, en mijn volk, *Te weten, de Joden, uit welken ik gesproken ben. Anders, en mijns volks; te weten, ziel, of leven.* om mijns verzoeks wil.
4. Want wij zijn verkocht, *Te weten, van Haman aan u, voor een grote som gelds. Het schijnt dat Esther ziet op het aanbod van het geld, hetwelk Haman gedaan had. Zie boven, Esth. 3:9, en Esth. 4:7.* ik en mijn volk, dat men *ons* verdelge, dode en ombrenge. Indien wij nog *Of, och of wij*

tot, enz. tot knechten en tot dienstmaagden waren verkocht geweest, Te weten, tot profijt des konings. ik zou gezwegen hebben, ofschoon de onderdrukker Anders, de onderdrukking; dat is, het profijt, dat van de onderdrukking zou komen niet zou kunnen vergeleken worden met de schade des konings Esther geeft hiermede te verstaan dat de koning groot profijt van de Joden genoot, te weten, vanwege de schattingen, die zij moesten betalen; en zij zegt dat de schade, die de koning door het verdelgen der Joden in al zijn koninkrijken lijden zou, zo groot zou wezen, dat Haman met zijn tien duizend talenten zilver boven, Esth. 3:9 dezelve niet zou kunnen vergoeden.. de schade des konings Esther geeft hiermede te verstaan dat de koning groot profijt van de Joden genoot, te weten, vanwege de schattingen, die zij moesten betalen; en zij zegt dat de schade, die de koning door het verdelgen der Joden in al zijn koninkrijken lijden zou, zo groot zou wezen, dat Haman met zijn tien duizend talenten zilver *boven, Esth. 3:9* dezelve niet zou kunnen vergoeden. geenszins zou kunnen vergoeden.

5. Toen sprak de koning Ahasveros, en zeide tot de koningin Esther: Wie is die, en waar is diezelve, die zijn hart vervuld heeft, Dat is, die in zijn hart vastelijk voorgenomen heeft zulks te doen. Hebreeuws, *die zijn hart vervuld heeft.* Zie dergelijke manier van spreken, Hand. 5:3. om alzo te doen?
6. En Esther zeide: De man, de onderdrukker en vijand, is deze boze Haman! Toen verschrikte Haman voor het aangezicht des konings en der koningin.
7. En de koning stond op in zijn grimmigheid van den maaltijd des wijns, *en ging* naar den hof Dat is, in den hof, die aan, of bij het paleis was. van het paleis. En Haman bleef staan, om van de koningin Esther, aangaande zijn leven Hebreeuws, *zijn ziel*, gelijk Esth. 7:3. *verzoek te doen; want hij zag,* Zie Spreuk. 16:14, en Spreuk.

20:2. dat het kwaad van de koning over hem ten volle besloten was. Hebreeuws, *volbracht was.*

8. Toen de koning wederkwam uit den hof van het paleis in het huis van den maaltijd des wijns, zo was Haman gevallen Te weten, om Esther te smeken en te bidden dat zij den koning voor hem zou willen bidden, dat hij zijn leven mocht behouden. **op het bed,** Versta hier, zulk een bed, of koets, gelijk boven, Esth. 1:6; zijnde gemaakt om aan de tafel te liggen als zij aten. Aldus heeft ook *Christus* en zijn discipelen aan de tafel gelegen, niet gezeten, Matth. 26:20; want dit was eertijds bij de Perzen, Romeinen en andere natiën gebruikelijk. **waarop Esther was.** Toen zeide de koning: Zou hij ook wel de koningin verkrachten *Of, geweld aandoen, overweldigen.* **bij mij** Dat is, in mijn bijwezen en tegenwoordigheid. **in het huis?** Te weten, in dit huis van den maaltijd. Het woord ging uit *Of, een woord; dat is, bevel.* des konings mond, en zij bedekten Hamans aangezicht. Die bij de Perzen in des konings ongenade gekomen was, dien werd het aangezicht bedekt, als niet waardig zijnde den koning te aanschouwen. Zie Job 9:24.
9. En Charbona, een van de kamerlingen, voor het aanschijn des konings *staande*, zeide: Ook zie, de galg, welke Haman gemaakt heeft voor Mordechai, Te weten, om hem daaraan te hangen. Dit mag wel Charbona van iemand uit Hamans huisgezin vernomen hebben, toen hij gegaan was om Haman tot het tweede banket te halen, ziende daar deze galg opgericht. **die goed voor den koning gesproken heeft,** Te weten, ontdekkende de samenzwering der kamerlingen tegen den koning, daar hij zeer wel aan gedaan heeft, doende daarmede den koning den grootsten dienst, dien men hem doen kon, namelijk hem zijn leven behoudende; zie boven, Esth. 2:21,22. **staat bij Hamans huis, vijftig ellen hoog.**

Toen zeide de koning: Hang hem daaraan.

10. Alzo hingen zij Haman aan de galg, die hij voor Mordechai had doen bereiden; en de grimmigheid des konings werd gestild.

Esther 8

1. Te dienzelfden dage Te weten, toen Haman gehangen was. gaf de koning Ahasveros aan de koningin Esther het huis van Haman, Te weten, met zijn toebehoren. den vijand der Joden; en Mordechai kwam voor het aangezicht des konings, Dat is, hij werd aangenomen in het getal der vorsten, die dagelijks bij den konig kwamen en zijn aangezicht mocht aanschouwen. Zie boven, Esth. 1:14. want Esther had te kennen gegeven, Te weten, den koning. wat hij voor haar was. Dat is, hoe na zij elkander bestonden. Zie Esth. 2:7.
2. En de koning toog zijn ring af, dien hij Zie boven, Esth. 3:10, en de aantekening Gen. 41:42. van Haman genomen had, en gaf hem aan Mordechai; Indachtig zijnde wat getrouwheid Mordechai aan hem bewezen had. Zie boven, Esth. 6:2. en Esther stelde Mordechai over het huis van Haman.
3. En Esther sprak verder Te weten, toen nu Haman gehangen was. Zie boven, Esth. 7:9. voor het aangezicht des konings, en zij viel voor zijn voeten, Hebreeuws, *voor het aangezicht zijner voeten.* en zij weende, en zij smeekte hem, dat hij de boosheid van Haman, Dat is, het plakkaat van het uitroeien der Joden, hetwelk op raad en boos ingeven van Haman gepubliceerd was. den Agagiet, en zijn gedachte, die hij tegen de Joden gedacht had, zou wegnemen.
4. De koning nu reikte Daarmede te kennen gevende zijn genade en gunst tot haar. Zie boven, Esth. 4:11, en Esth. 5:2. Het schijnt dat de koning tegelijk Esther te kennen gaf dat zij

zou opstaan en zeggen wat haar begeerte was. den gouden scepter Esther toe. Toen rees Esther op, en zij stond voor het aangezicht des konings.

5. En zij zeide: Indien het den koning goeddunkt, en indien ik genade voor zijn aangezicht gevonden heb en deze zaak *Of, dit woord.* voor den koning recht is, Hebreeuws, *voor het aangezicht des konings.* en ik in zijn ogen aangenaam ben, Hebreeuws, *goed.* dat er geschreven worde, Te weten, aan de vorsten en oversten. dat de brieven en de gedachte van Haman, Dat is, het boos voornemen van Haman. Zie Esth. 8:3. den zoon van Hammedatha, den Agagiet, wederroepen worden, welke hij geschreven heeft, om de Joden om te brengen, die in al de landschappen des konings zijn.
6. Want hoe zal ik vermogen, Hebreeuws, *hoe zal ik kunnen en zien in het kwaad,* en alzo straks weder. Alsof hij zeide: Ik zal het van hartzeer niet kunnen zien. dat ik aanzie het kwaad, dat mijn volk treffen zal? Hebreeuws, *vinden.* En hoe zal ik vermogen, Hebreeuws, *hoe zal ik kunnen en zien in het kwaad,* en alzo straks weder. Alsof hij zeide: Ik zal het van hartzeer niet kunnen zien. dat ik aanzie het verderf van mijn geslacht?
7. Toen zeide de koning Ahasveros tot de koningin Esther en tot Mordechai, den Jood: Ziet, het huis van Haman Zie boven, Esth. 8:1,2. heb ik Esther gegeven, en hem heeft men aan de galg gehangen, Te weten, aan die galg, die hij had doen oprichten om Mordechai daaraan te hangen. omdat hij zijn hand aan de Joden geslagen had. Dat is, meende te leggen; de wil wordt genomen voor de daad.
8. Schrijft dan Te weten, aan de oversten en aan de vorsten der landschappen. gijlieden voor de Joden, zoals het goed is in uw ogen, in des konings naam, Dat is,

in mijn naam. en verzegelt het met des konings ring; Dat is, met mijn ring. want het schrift, Anders, *maar*. dat in des konings naam geschreven, en met des konings ring verzegeld is, is niet te wederroepen. Vergelijk Dan. 6:9,13,16.

9. Toen werden des konings schrijvers geroepen, ter zelfder tijd, in de derde maand (zij is de maand Sivan), op den drie en twintigsten derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Mordechai gebood, aan de Joden, en aan de stadhouders, *Gelijk boven, Esth. 3:12.* en landvoogden, en oversten der landschappen, die van Indie *Zie boven, Esth. 1:1.* af tot aan Morenland *strekken*, honderd zeven en twintig landschappen, een ieder landschap *Hebreeuws, landschap en landschap.* naar zijn schrift, een ieder volk *Hebreeuws, en volk en volk.* naar zijn spraak; ook aan de Joden naar hun schrift en naar hun spraak.
10. En men schreef in den naam van den koning Ahasveros, en men verzegelde het met des konings ring; en men zond de brieven door de hand der lopers te paard, *Hebreeuws, der lopers op paarden.* rijdende op snelle kemelen, *Of op dromedarissen,* een soort van zeer snelle kamelen. *Zie 1 Kon. 4:28.* op muildieren, *Anders, namelijk de Koninklijke postboden, die van postboden geboren waren.* Het schijnt da het postambt van de ouders op de kinderen erfde. van merrien geteeld;
11. Dat de koning den Joden toeliet, *Hebreeuws, gaf;* dat is, toeliet, gelijk Ps. 16:10. die in elke stad waren, *Hebreeuws, in alle stad en stad;* also ook Esth. 8:17. zich te vergaderen, en voor hun leven te staan, *Dat is, hun leven te verdedigen en voor hun leven te strijden; gelijk Ps. 94:16.* om te verdelgen, om te doden en om om te brengen alle macht des volks en des landschaps, die hen benauwen zou, *Of, vijandiglijk*

aanvallen zouden. de kleine kinderen en de vrouwen, en hun buit te roven; *Dat is, hun goederen, welke den Joden tot buit gegeven werden. Zie boven, Esth. 3:13.*

12. Op een dag *Te weten, op denzelfden dag, op welken Haman had voorgenomen de Joden uit te roeien. Zie boven, Esth. 3:13.* in al de landschappen van den koning Ahasveros, op den dertienden der twaalfde maand; deze is de maand Adar. *Zie boven, Esth. 3:7.*
13. De inhoud van dit schrift was: *Of, copie.* dat een wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken; en dat de Joden gereed zouden zijn *Of, toegerust* en vaardig zijn zouden. tegen dien dag, om zich te wreken aan hun vijanden.
14. De lopers, *Te weten, de koninklijke postboden.* die op snelle kemelen reden *en* op muildieren, togen snellijk uit, aangedreven zijnde door het woord des konings. Deze wet nu werd gegeven *Dat is, aangeslagen, of gepubliceerd.* op den burg Susan.
15. En Mordechai ging uit van voor het aangezicht des konings in een hemelsblauw en wit koninklijk kleed, en met een grote gouden kroon, *Gelijk de grote heren bij de Perzen gewoon waren te dragen.* en met een opperkleed van fijn linnen en purper; en de stad Susan juichte *Versta hier, voornamelijk de Joden, die te Susan waren; doch ook wel verscheidenen onder de Perzen en Meden, die geen welgevallen hadden aan die gruwelijke bloedstorting, die Haman voorhad.* en was vrolijk.
16. Bij de Joden was licht, *Gelijk het licht der zon de ogen der mensen verklaart en hun hart verlicht, verheugt en verblijdt; also verlichtte en verheugde dat plakkaat des konings de harten der Joden. Zie Job 18:5,6, en Ps. 27:1.* en blijdschap, en vreugde, en eer;

17. Ook in alle en een ieder landschap, *Hebreeuws, in alle landschap en lanschap, en in alle stad en stad.* en in alle en een iedere stad, ter plaatse, waar des konings woord en zijn wet aankwam, daar was bij de Joden blijdschap en vreugde, maaltijden en vrolijke dagen; *Hebreeuws, goede.* en velen uit de volken des lands *Dat is, uit het gemene volk.* werden Joden, *Dat is, zij namen de Joodse religie aan, zich latende besnijden, en zij vervoegden zich bij de Joden, wordende also Jodengenoten.* want de vreze der Joden *Dit is, zij waren voor de Joden bevreesd.* was op hen gevallen.

Esther 9

1. In de twaalfde maand nu (dezelve is de maand Adar), op den dertienden dag derzelve, toen des konings *Dat is, toen de tijd aankwam, dat men de Joden zou uitroeien.* woord *Dat is, zijn plakkaat.* en zijn wet nabij gekomen was, dat men het doen zou, ten dage, als de vijanden der Joden hoopten over hen te heersen, zo is het omgekeerd, *Te weten, door de rechtvaardige regering Gods, die Hamans bloeddorstig voornemen had te schande gemaakt en den vijanden van Gods volk had gedaan gelijk zij anderen meenden te doen.* want de Joden heersten over hun haters.
2. *Want* de Joden vergaderden zich in hun steden, in al de landschappen van den koning Ahasveros, om de hand te slaan aan degenen, die hun verderf zochten; *Hebreeuws, hun kwaad.* en niemand bestond voor hen, *Of, stond hen tegen.* *Hebreeuws, tegen hun aangezicht.* want hunlieder schrik *Versta hier, een vrees en schrik, waarmede de Joden van anderen gevreesd werden.* Also ook *Esth. 9:3.* was op al die volken gevallen.
3. En al de oversten der landschappen, en de stadhouders, en landvoogden,

en die het werk des konings deden, *Zie boven, Esth. 3:9.* verhieven de Joden; *Dat is, zij eerden hen en deden hun alle hulp.* want de vreze van Mordechai *Dat is, zij vreesden hem te vertoornen, nu zij zagen dat hij in zulk aanzien bij den koning was.* was op hen gevallen.

4. *Want* Mordechai was groot *Dat is, in groot aanzien en autoriteit.* in het huis des konings, en zijn gerucht ging uit door alle landschappen; want die man, Mordechai, werd doorgaans groter. *Dat is, hij werd alle dagen groter.* *Zie deze manier van spreken Gen. 26:13, met de aantekening.* *Hebreeuws, gaande en groot wordende.*
5. De Joden nu sloegen op al hun vijanden, met den slag des zwaards, *Dat is, zij sloegen en doodden, en brachten om met het zwaard al hun vijanden.* en der doding, en der verderving; en zij deden met hun haters naar hun welbehagen.
6. En in den burg Susan hebben de Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen. *Sommige menen dat deze vijf honderd mannen zijn geweest vrienden en bondgenoten van Haman, waarom de koning hierin des te weniger zwaarigheid gemaakt heeft, als vermoedende dat zij iets tegen hem mochten aanvragen om Hamans dood te wreken.*
7. En Parsandatha, *Zie Exod. 17:14, en Deut. 25:17, waar geboden wordt Amalek uit te roeien.* en Dalfon, en Asfata,
8. En Poratha, en Adalia, en Aridatha,
9. En Parmastha, en Arisai, en Aridai, en Vaizatha,
10. De tien zonen van Haman, den zoon van Hammedatha, den vijand der Joden, doodden zij; *Niet alleen ten aanzien van het boos voornemen huns vaders; maar ten aanzien van het bevel Gods; Exod. 17:14.* maar zij sloegen hun handen *Dat is, zij namen de goederen der verslagenen niet tot zich* *ofschoon de koning hun zulks had toegelaten.* *Waarom? Omdat zij*

des konings schatkamer niet zouden tekortdoen; ook opdat zij zouden doen blijken dat zij hun vijanden niet hadden doodgeslagen om vuil gewin, huns eigen profijtshalve, maar alleen om hun lijf en goed te beschermen, en dewijl de nood zulks vereiste, want anderszins kon des konings plakkaat niet vernietigd worden. niet aan den roof.

11. Ten zelfden dage kwam voor den koning het getal der gedoden op den burg Susan.

12. En de koning zeide tot de koningin Esther: Te Susan op den burg hebben de Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen en de tien zonen van Haman; wat hebben zij Alsof hij zeide: Dewijl het getal der doden op den burg Susan zo groot is; hoe groot moet dan zijn het getal van al degenen, die in al de landschappen mijns rijks gedood zijn? in al de andere landschappen des konings gedaan? Wat is nu uw bede? en het zal u gegeven worden; of wat is verder uw verzoek? het zal geschieden.

13. Toen zeide Esther: Dunkt het den koning goed, *Hebreeuws, is het goed bij den koning.* men late Dat is, laat hen morgen in de stad Susan doen wat heden op den burg Susan geschied is. Anderen verstaan dit alzo, dat er te Susan nog enigen waren, die zich tegen de Joden stelden, die ook noodzakelijk moesten uitgeroeid worden. ook morgen den Joden, die te Susan zijn, toe, te doen naar het gebod van heden; en men hange de tien zonen van Haman aan de galg. Hier staat aan te merken dat de zonen van Haman zijn gehangen geworden nadat zij doodgeslagen waren. Zie Esth. 9:10.

14. Toen zeide de koning, dat men alzo doen zou; en er werd een gebod gegeven te Susan, en men hing de tien zonen van Haman op.

15. En de Joden, die te Susan waren, vergaderden ook op den

veertienden dag der maand Adar, en zij doodden te Susan driehonderd mannen; maar zij sloegen hun hand niet aan den roof.

16. De overige Joden nu, die in de landschappen des konings waren, vergaderden, Hij wil zeggen: Zij vergaderden om hun leven te beschermen en om in vrede te mogen leven, *Hebreeuws, ziel. Anders, en stonden voor hun leven, en hadden rust, enz. zonder hun vijanden te vrezen.* opdat zij stonden voor hun leven, *Hebreeuws, ziel. Anders, en stonden voor hun leven, en hadden rust, enz.* en rust hadden van hun vijanden, en zij doodden onder hun haters vijf en zeventig duizend; maar zij sloegen hun hand niet Zie boven, Esth. 9:10. aan den roof.

17. *Dit geschiedde* op den dertienden dag der maand Adar; en op de veertienden derzelve rustten zij, en zij maakten denzelven een dag der maaltijden en der vreugde.

18. En de Joden, die te Susan waren, Te weten, in de stad Susan. vergaderden op den dertienden Te weten, op den dertienden dag der maand *Adar.* derzelve, en op den veertienden derzelve; en zij rustten op den vijftienden derzelve, en zij maakten denzelven een dag der maaltijden en der vreugde.

19. Daarom maakten Te weten, vanwege de victorie, die zij op dien dag over hun vijanden verkregen hadden. de Joden van de dorpen, die in de dorpsteden woonden, den veertienden dag der maand Adar ter vreugde en maaltijden, en een vrolijken dag, *Hebreeuws, goeden.* en der zending van delen Of, *gerechten;* te weten, tafelgerechten. Zie 1 Sam. 1:4,5; Neh. 8:11,13. aan elkander. *Hebreeuws, de man aan zijn naasten.*

20. En Mordechai beschreef deze geschiedenissen; en hij zond brieven

- aan al de Joden, die in al de landschappen van den koning Ahasveros waren, dien, die nabij, en dien, die verre waren,
21. Om over hen te bevestigen, dat zij zouden onderhouden den veertienden dag der maand Adar, en den vijftienden dag derzelve, in alle en in ieder jaar;
22. Naar de dagen, Versta, hij ordineerde dat men de feestdagen alle jaar met zulke vreugde zou onderhouden, als zij die dagen onderhouden hadden, in welke zij rust en vrede verkregen hadden; en dat zij zulks doen zouden in die maand, die hun veranderd was van smart in blijdschap. in dewelke de Joden tot rust gekomen waren van hun vijanden, en de maand, die hun veranderd was van droefenis in blijdschap, en van rouw in een vrolijken dag; Hebreeuws, *goeden dag*. dat zij dezelve *dagen* maken zouden *tot* dagen der maaltijden, en der vreugde, en der zending van delen aan elkander, en der gaven aan de armen.
23. En de Joden namen aan te doen, wat zij Te weten, dat zij alle jaar den veertienden dag der maand *Adar* met vreugde zouden vieren en onderhouden. begonnen hadden, en dat Mordechai Te weten, dat zij ook den vijftienden dag der maand *Adar* jaarlijks zouden onderhouden. aan hen geschreven had.
24. Omdat Haman, de zoon van Hammedatha, den Agagiet, aller Joden vijand, tegen de Joden gedacht had hen om te brengen; en dat hij het Pur, dat is, het lot had geworpen, Zie boven, Esth. 3:7. om hen te verslaan, en om hen om te brengen.
25. Maar als zij Te weten, Esther. voor den koning Versta hierbij, alles wat Esther verder gedaan heeft toen zij tot den koning gekomen is. gekomen was, heeft hij door brieven Te weten, de koning. bevolen, Hebreeuws, *gezegd*. dat zij Te weten, Esther.n boze gedachte, die hij gedacht had over de Joden, op zij Te weten, Esther.n hoofd zou wederkeren; en men heeft hem en zij Te weten, Esther.n zonen aan de galg gehangen.
26. Daarom noemt men die dagen Purim, Te weten, den veertienden en den vijftienden der maand *Adar*. van den naam van dat Pur. Waarvan boven, Esth. 3:7, gesproken wordt. Hierom, vanwege al de woorden van dien brief, Van welken zie boven, Esth. 9:20,21. en hetgeen zij zelve daarvan gezien hadden, en wat tot hen overgekomen was, Te weten, door het gerucht, of door brieven.
27. Bevestigden de Joden, en namen op zich en op hun zaad, Dat is, op hun nakomelingen. en op allen, die zich tot hen vervoegen zouden, Te weten, uit de heidenen, der Joden religie aannemende. Zie boven, Esth. 8:17. dat men het niet overtrade, dat zij deze twee dagen Te weten, den veertienden en den vijftienden dag der maand *Adar*, Esth. 9:21. zouden houden, naar het voorschrift derzelve, en naar den bestemden tijd derzelve, in alle en ieder jaar; Hebreeuws, *in alle jaar en jaar*, gelijk Esth. 9:21.
28. Dat deze dagen gedacht zouden worden en onderhouden, in alle en elk geslacht, elk huisgezin, elk landschap en elke stad; en dat deze dagen van Purim niet zouden overtreden worden onder de Joden, Hebreeuws, *uit het midden*. Anders, *vergaan uit het midden der Joden*. en dat de gedachtenis derzelve geen einde nemen zou bij hun zaad. Dat is, bij hun nakomelingen.
29. Daarna Te weten, in het volgende jaar, zo men meent, hetwelk was het dertiende

jaar des koninkrijks van *Ahasveros*. schreef de koningin Esther, de dochter van Abichail, en Mordechai, de Jood, met alle macht, Dat is, zij schreven deze brieven zo sterk en met zulke ernstige woorden en bevelen, als zij immer konden. om dezen brief Van welken gesproken wordt boven, Esth. 9:20,21,22. van Purim ten tweeden male Eerst had Mordechai de dagen van het *purim* bevestigd, Esth. 9:20. Maar om het naarstig onderhouden derzelve te vervolgen, zo heeft Esther *wier autoriteit groot was bij de Joden* het bevel van het onderhouden dezer dagen wederom door haar brieven vernieuwd en bekrachtigd, opdat toch de memorie hunner verlossing niet in vergetelheid zou komen. te bevestigen.

30. En hij zond Te weten, Mordechai. de brieven aan al de Joden, in de honderd zeven en twintig landschappen van het koninkrijk van Ahasveros, met woorden Dat is, hun vrede en trouw toewensende. van vrede en trouw;

31. Dat zij deze dagen van Purim bevestigen zouden op hun bestemde tijden, gelijk als Mordechai, de Jood, over hen bevestigd had, en Esther, de koningin, en gelijk als zij het bevestigd hadden voor zichzelf *Hebreeuws, op hunlieder ziel.* en voor hun zaad; Dat is, hun nakomelingen. de zaken van het vasten Dat is, de gedachtenis van hunlieder nood, vasten, bidden en gevolgde verlossing. en hunlieder geroep.

32. En het bevel van Esther bevestigde Gelijk boven, Esth. 9:31. de geschiedenissen van deze Purim, en het werd in een boek geschreven.

2. Al de werken nu Dat is, al zijn kloeke daden. zijner macht en zijns gewelds, en de verklaring der grootheid van Mordechai, denwelken Of, *waarmede hem de koning grootgemaakt heeft.* de koning groot gemaakt heeft, zijn die niet geschreven Zie dergelijke manier van spreken 1 Kon. 11:41, en elders dikwijls. in het boek der kronieken *Hebreeuws, der woorden der dagen.* der koningen van Medie en Perzie? Gemeenlijk staat *Perzië* voor *Medië*, hier is het tegendeel.

3. Want de Jood Mordechai was de tweede Dat is, naast den koning had hij het hoogste gebied. bij den koning Ahasveros, en groot bij de Joden, en aangenaam bij de menigte zijner broederen, zoekende het beste voor zijn volk, *Hebreeuws, het goede.* en sprekende Dat is, die bij den koning altijd ten beste sprak voor de Joden. voor den welstand *Hebreeuws, den vrede.* van zijn ganse zaad. Dat is, volk, landslieden, te weten, Joden, van wie nog vele in Babylonië en elders buitenslands waren, die met Zerubbabel in hun land niet waren wedergekeerd, gelijk te zien is in de boeken van Ezra en Nehemia.

Esther 10

1. Daarna legde de koning Ahasveros *Hebreeuws, Achafres.* schatting op het land, Versta hier, de hoge vaste landen. en de eilanden der zee. Zie Ps. 72:10.